

Taaldiversiteit in kindertelevisie: Wat denken de ouders?

Reglindis De Ridder

Het televisielandschap is de laatste jaren enorm veranderd. Traditionele televisiezenders bieden naast klassieke, lineaire televisie meer en meer films, series en andere televisieprogramma's 'op aanvraag' aan die online en via mobiele apparaten gestreamd kunnen worden. Daarom proberen ze hun aanbod vaak ook te verruimen en zowel oude als nieuwe, lokale als internationale content aan te bieden. Internationale streamingdiensten als Netflix beginnen nu ook in de Lage Landen meer kijkers aan te trekken maar ook lokale tegenhangers, zoals Streamz in België, verschijnen op de markt. Die moeten dan weer de lokale producties promoten. Interessant zijn ook coproducties als [Undercover](#) en [Grenslanders](#) met acteurs en dito taalvariëteiten uit België en Nederland. Verrassend is dat er in die reeksen getracht wordt taalvariëteiten uit de zogenoemde 'periferie' (Limburgs, West- en Zeeuws-Vlaams) weer te geven.

Ook kindertelevisie is veranderd. Een brede waaier aan verschillende media is beschikbaar via allerhande platforms. Kindertelevisiekanalen als Nickelodeon en Disney Channel bieden hun aanbod ook via YouTube en eigen apps aan. Dan zijn er de 'YouTubers' die soms letterlijk vanuit hun slaapkamer eigen filmpjes aanbieden in hun eigen taalvariëteit (De Ridder 2020). Eind 2020 werd de nieuwe streamingdienst Disney+ gelanceerd in de Lage Landen. Die kreeg alvast veel kritiek omwille van de Nederlandstalige versies die hij in België aanbiedt. Dit blijken namelijk enkel de Nederlands-Nederlandse versies te zijn, hoewel Disney wel degelijk over de Belgisch-Nederlandse gedubde versies van die films beschikt. Hierover werd ook in de pers bericht ([Nog geen Vlaamse versies op Disney+](#) en [Waar is de Vlaamse Soul?](#)).

Weinig mensen zijn op de hoogte van het huidige audiovisuele kinderaanbod. Dit zijn voornamelijk de kinderen zelf en hun ouders of andere meekijkende volwassenen. Toch verschijnt af en toe een artikel in een krant waardoor bijvoorbeeld het taalgebruik in kindertelevisie onder de aandacht komt. Zo publiceerde De Morgen de laatste jaren artikels als ['Het taaltje van konijn Bing 'helpte' uw kinderen niet'](#). De taalfouten in de tekenfilmserie over het konijntje Bing (De Ridder 2019) leidde ook tot een [opiniepeiling in Onze Taal](#) waaruit bleek dat 85% van de deelnemers vond dat het 'pedagogisch onverantwoord' was om in tekenfilms voor jonge kinderen geen 'onberispelijk Nederlands' te gebruiken. Ook verschijnt er wel eens een artikel waarin het gebruik van Nederlands-Nederlands in media voor kinderen in België en de mogelijke invloed daarvan op hun eigen taalgebruik aangekaart wordt. Zo kopte De Morgen in 2019 nog ['Waarom uw kroost plots Hollands spreekt'](#).

Veel sociolinguïstisch onderzoek naar kindertelevisie en dan specifiek in het Nederlandse taalgebied werd echter nog niet verricht. Welke taal of taalvariëteiten worden daarin gebruikt? In welke mate heeft dit taalgebruik een invloed op de

taalontwikkeling bij kinderen? In 2019 werd de taalvariatie in het televisieaanbod voor Nederlandstalige kinderen in België geanalyseerd (De Ridder 2020). Hierin werd nagegaan aan welke variëteiten van het Nederlands de kinderen voornamelijk worden blootgesteld. Dit leek behoorlijk gevarieerd te zijn al naargelang de aanbieder. Ook bleek dat er een onderscheid gemaakt moest worden tussen lokale en geïmporteerde producties. In geïmporteerde nagesynchroniseerde kinderprogramma's werd vaker het Nederlands-Nederlands gebruikt. Terwijl de taal van de lokale kindertelevisie in België voornamelijk Belgisch-Nederlands is, blijkt Nederlands-Nederlands de laatste jaren steeds vaker voor te komen in gedubde buitenlandse programma's. Laat dat nu de hoofdmoot van het aanbod van commerciële internationale aanbieders als Nickelodeon en Disney Channel zijn. Toch zijn er ook nagesynchroniseerde programma's waarin zowel Belgisch-Nederlands als Nederlands-Nederlands te horen is.

Eind 2020 werd er [een parlementaire vraag](#) ingediend bij de Vlaamse Minister van Brussel, Jeugd en Media waarin bezorgdheid geuit werd over de gedubde content in het Nederlands-Nederlands en de toekomst van de Vlaamse dubbingsector. Om een beter inzicht te krijgen op die Nederlandstalige dubbingsector werd deze daarop bevraagd. De meerderheid van de respondenten (n=61) waren stemacteurs. Twee derde van de respondenten kwam uit België en één derde uit Nederland. Er werd ook gevraagd of ze zich zorgen maakten over hun toekomst in de dubbingsector. Tijdens de tweede golf van de coronapandemie leek dit een terechte vraag aangezien de culturele sector toen aan de alarmbel trok. 42% van de Nederlandse respondenten gaf aan zich zorgen te maken. Maar bij de Belgische collega's was dit percentage tweemaal zo hoog: 85% gaf aan zich zorgen te maken over hun toekomst. Als verklaring voor deze bezorgdheid werd zelden de coronacrisis genoemd. De bezorgde Nederlandse respondenten hadden het vooral over de hoge werkdruk en lage inkomsten. Bij de Belgische respondenten overheerste als belangrijkste reden dat er steeds minder in het Belgisch-Nederlands gedubd werd. Wat vinden de ouders van die ontwikkeling in de dubbingsector en de impact op het televisieaanbod? Om dit na te gaan werden eind 2020 de ouders van Nederlandstalige kinderen bevraagd. De voornaamste resultaten van deze vragenlijst worden hieronder besproken.

Opzet vragenlijst *Kindertelevisie anno 2020*

Het opzet van de vragenlijst was het kijkgedrag van kinderen beter in kaart te brengen en na te gaan wat ouders of andere meekijkende volwassenen vinden van het Nederlandstalige aanbod en meer bepaald het taalgebruik in dit aanbod. Om zoveel mogelijk respondenten te bereiken werd de vragenlijst via sociale media gedeeld. Ook Nederlandstalige scholen in België en Nederland werd gevraagd de vragenlijst te verspreiden. In het totaal hebben 232 respondenten de vragenlijst ingevuld, waarvan de meerderheid (75%) uit België kwam en 23% uit Nederland. De kinderen voor wie de vragenlijst werd ingevuld, werden ingedeeld in drie leeftijdscategorieën: 0 tot 5 jaar, 6 tot 12 jaar en 13 tot 18 jaar. Die laatste groep van middelbare schoolkinderen was met 7% evenwel veel minder vertegenwoordigd dan de 0-tot-5-jarigen (52%) en de lagereschoolkinderen (41%).

Naar welk aanbod keken Nederlandstalige kinderen in 2020?

De respondenten werd gevraagd naar welk aanbod de kinderen keken en ze konden daarbij verschillende opties aanvinken: de kinderzenders van de openbare omroep Ketnet en Zappelin, lokale zenders (bv. VTM kids, RTL Telekids), internationale kinderzenders (bv. Nickelodeon, Disney Channel, Cartoon Network), internationale streamingplatforms (bv. Netflix, Disney+), lokale streamingplatforms (bv. Streamz, Videoland) en ten slotte ‘filmpjes op YouTube’ en ‘filmpjes op TikTok’. Naar welke filmpjes de kinderen op YouTube en TikTok keken, werd in deze studie niet verder onderzocht.

Bij de Belgische respondenten bleek het Ketnetaanbod het populairst bij zowel de 0-5-jarigen (82%) als de 6-12-jarigen (89%). Op de tweede plaats kwamen ‘filmpjes op YouTube’ (zie Tabel 1). Uit de cijfers van CIM (2021) blijkt ook dat Ketnet in 2020 voor het zoveelste jaar op rij het hoogste marktaandeel had wat betreft de kinderzenders in Nederlandstalig België. In Nederland deed de publieke omroep, Zappelin, het iets minder goed. Voor alle leeftijdscategorieën werden de streamingplatforms namelijk het meest aangevinkt door de Nederlandse respondenten: 89% voor de categorie 0-5-jarigen, 86% voor de categorie 6-12-jarigen. Die streamingplatforms doen het voorlopig minder goed in Nederlandstalig België en kwamen daar pas op de vierde plaats. Bij de Nederlandse respondenten deelde Zappelin de tweede plaats met ‘filmpjes op YouTube’ (zie Tabel 2). De grote internationale kinderkanalen, zoals Nickelodeon en Disney Channel, kwamen in beide landen op de derde plaats.

Nederlandstalig België		
	0-5-jarigen (n=116)	6-12-jarigen (n=81)
1	82% Ketnet	89% Ketnet
2	66% filmpjes op YouTube	76% filmpjes op YouTube
3	56% grote internationale zenders (bv. Nickelodeon, Disney Channel)	63% grote internationale zenders (bv. Nickelodeon, Disney Channel)
4	55% streamingplatforms (bv. Netflix)	48% streamingplatforms (bv. Netflix)
5	39% lokale zenders (bv. VTM Kids)	41% lokale zenders (bv. VTM Kids)

Tabel 1: Naar welk aanbod kijken de kinderen in België?

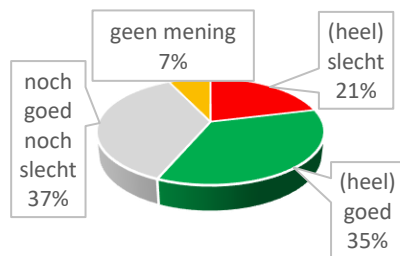
Nederland		
	0-5-jarigen (n=27)	6-12-jarigen (n=29)
1	89% streamingplatforms (bv. Netflix)	86% streamingplatforms (bv. Netflix)
2	67% filmpjes op YouTube 67% Zappelin	79% filmpjes op YouTube 79% Zappelin
3	37% grote internationale zenders (bv. Nickelodeon, Disney Channel)	62% grote internationale zenders (bv. Nickelodeon, Disney Channel)
4	26% lokale zenders (bv. RTL Telekids)	48% filmpjes op TikTok
5	15% Ketnet	45% lokale zenders (bv. RTL Telekids)

Tabel 2: Naar welk aanbod kijken de kinderen in Nederland?

Uit een vorige studie uit 2019 (De Ridder 2020) bleek dat met name de internationale kinderzender Nickelodeon vooral vertaalde buitenlandse producties aanbiedt die veelal in het Nederlands-Nederlands gedubd worden. De lokale zenders Ketnet en VTM Kids bieden ongeveer voor de helft lokale producties aan (idem) waarin bijna uitsluitend de Belgisch-Nederlandse variëteit te horen is. De respondenten

evalueerden eind 2020 ook de verschillende contentaanbieders op basis van enkele criteria waaronder ‘voldoende blootstelling aan het Belgisch-Nederlands’. Ketnet kreeg wat dat betreft in vergelijking met de andere aanbieders de hoogste score: 81% van de respondenten die naar Ketnet keken (n=150), oordeelde dat deze zender het op dat vlak “(heel) goed” deed. Internationale kinderkanalen als Nickelodeon kregen daarentegen de laagste score: 57% van de respondenten die naar het aanbod van die kanalen keken (n=127), vond dat deze het ‘(heel) slecht’ deden wat betreft de blootstelling aan het Belgisch-Nederlands. De internationale streamingplatforms kregen de tweede laagste score van alle aanbieders: 43% van de kijkers (n=141) oordeelde dat die het ook ‘(heel) slecht’ deden op dat vlak. Om na te gaan wat de ouders juist vinden van het gebruik van beide nationale variëteiten in kindertelevisie werden hierover een aantal vragen gesteld.

Wat vinden de meekijkende volwassenen van de taalvariëteiten die in kinderprogramma’s te horen zijn?

Grafiek 1: Wat vinden de Belgische respondenten van het gebruik van het Nederlands-Nederlands in het aanbod (n=170)

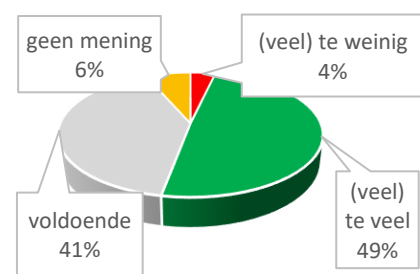
Eerst werd er in het algemeen gevraagd wat ze van ‘het gebruik van het Nederlands uit Nederland in het media-aanbod’ vonden. De meningen van de Belgische respondenten bleken hierover wat verdeeld te zijn (zie Grafiek 1): 21% vond het ‘(heel) slecht’, 37% vond het ‘noch slecht noch goed’ en 35% vond net ‘(heel) goed’. Daarna werd gevraagd wat ze dan concreet ‘goed’ of ‘slecht’ vonden aan het gebruik van die variëteit al naargelang hun antwoord. Hier vermeldden de meesten dat de taalverrijking positief

was. Op die manier leren de kinderen namelijk dat er een andere variëteit bestaat in Nederland en ze verrijken hun woordenschat ook. Zoals deze respondent het verwoordde: ‘Zo leren ze dat er, naast het Vlaams ook Nederlands gesproken wordt in Nederland en dat daar wel soms wat verschillen qua woordenschat/woordgebruik zijn.’ Op de vraag wat ze dan concreet ‘slecht’ vonden aan het gebruik van die variëteit werd onder andere geantwoord dat het Nederlands-Nederlands te vaak gebruikt wordt. Dit komt ook tot uiting in deze commentaar: ‘We moeten elkaar blijven verstaan dus contact met Nederlands Nederlands belangrijk maar Vlaams moet overhand hebben’. Het Nederlands-Nederlands zou volgens anderen ook verwarrend zijn en soms ook moeilijk te verstaan.

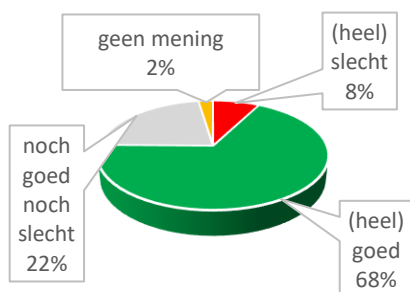
Verschillende respondenten vermeldden ook dat de kinderen het Nederlands-Nederlandse accent en de woordenschat overnamen. Hierop werd ook dieper ingegaan. 91% van de Belgische respondenten gaf aan dat het taalgebruik uit het kinderaanbod overgenomen werd. Maar hierover waren ze niet uitgesproken negatief tenzij het over scheldwoorden ging. Uit 29% van de commentaren bleek dat ze het positief vonden dat de kinderen het taalgebruik overnamen. Respondenten noemden het opnieuw een verrijking. Maar uit 25% van de commentaren bleek wel dat Belgische respondenten zich ook zorgen maakten over het overnemen van het Nederlands-Nederlands. Hier volgt een greep uit die commentaren: ‘Scheldwoorden vind ik uiteraard niet oké. Net zoals het gebruiken van woorden die niet in het eigen Nederlands gebruikt worden. Ook het overnemen van het accent van het andere Nederlands vind ik niet oké.’, ‘Aangezien er meer en meer Nederlands-Nederlands wordt gesproken, spreken de

kinderen thuis ook sommige woorden zo uit, dit stoort me wel. Ze zien dit als de normale omgang. [...] Ik stoort me wel als ze <sic> deze woorden als juist worden aanzien en niet de Belgisch-Nederlandse variant of deze juiste variant zelfs niet kennen.’, ‘Woorden, uitdrukkingen, spreektaal en uitspraak overnemen vind ik niet leuk, ik heb liever dat het kind Belgisch nederlands <sic> spreekt. We zijn uiteindelijk Belgen en het Vlaams of Belgisch-Nederlands is sowieso minder aanwezig.’, ‘Uitdrukkingen verrijken de taal, maar te veel onnodige Engelse woorden vind ik maar niks en een Hollandse uitspraak al helemaal niet.’, ‘Overname van het Nederlands-nederlands <sic>... gruwelijk.’ Ook 90% van de Nederlandse respondenten gaf aan dat kinderen taalgebruik overnamen. De meesten van hen maken zich hierover geen zorgen zolang het – ook hier – geen scheldwoorden betrof. Het overnemen van Belgisch-Nederlands werd slechts door één respondent vermeld maar niet als problematisch beschouwd: ‘Mijn kind laat af en toe een Belgisch-Nederlandse uitspraak horen van bepaalde woorden en uit de klusvideo’s van Roger neemt hij soms woorden over. Vind ik zelf geen probleem.’

Ook verwees een Belgische respondent naar veranderingen in het Nederlands-Nederlandse taalgebruik in kindertelevisie: ‘NL NL programma’s link ik vaak aan druk, bruut en hyperkinetisch. Dat was vroeger anders.’ Een aantal respondenten uit beide landen merkte inderdaad op dat de Nederlands-Nederlandse dubbing in geïmporteerde series te druk of te schreeuwerig was: ‘De buitenlandse programma’s zijn dikwijls zo schreeuwerig en druk’, ‘de zinnen worden vaak schreeuwend en met schelle stemmen gesproken en de snelheid van scènes en gebeurtenissen verlopen druk en onrustig’. Vervolgens werd ook concreet gevraagd wat ze vonden van de mate waarin het kind aan het Nederlands-Nederlands wordt blootgesteld in het media-aanbod voor kinderen. Hier valt op dat bijna de helft (49%) van de Belgische respondenten aangaf dat de kinderen ‘(veel) te veel’ werden blootgesteld aan die variëteit. Toch gaf 41% aan dat ze het net voldoende vonden (zie Grafiek 2). In de commentaren lichtte een aantal respondenten dit toe door te zeggen dat ze zelf bepaalden wat de kinderen te zien kregen.

Grafiek 2: De mate waarin het kind in België aan het Nederlands-Nederlands wordt blootgesteld (n=170)

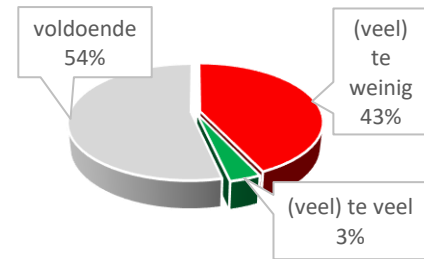
Grafiek 3: Wat vinden de Belgische respondenten van het gebruik van het Belgisch-Nederlands in het aanbod (n=170)

Dezelfde vragen werden ook gesteld over het Belgisch-Nederlands. 68% van de Belgische respondenten vond het gebruik van de eigen variëteit in het media-aanbod ‘(heel) goed’. 22% vond het ‘noch goed noch slecht’ (zie Grafiek 3). Op de vraag waarom ze dit ‘(heel) goed’ vonden, antwoordden ze dat de kinderen het beter konden verstaan en dat het belangrijk was voor de ontwikkeling van de eigen moedertaalvariëteit. Dertien respondenten hadden aangegeven dat het gebruik van Belgisch-Nederlands ‘(heel) slecht’ was.

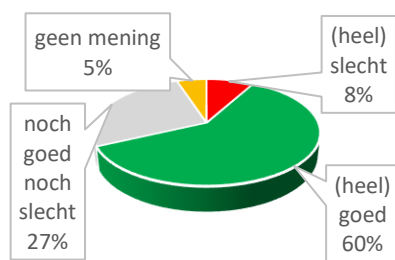
Maar het lijkt erop dat zes van hen deze antwoordoptie gekozen hadden om net het beperkte aanbod in het Belgisch-Nederlands aan de kaak te stellen. Een respondent

stoorde zich wel aan de oververtegenwoordiging van het Antwerps. Veel stemacteurs komen ook uit die regio. Elders in de vragenlijst ventileerden ook andere Belgische respondenten hun frustratie hierover: ‘Dat Antwerpse klinken blijkbaar als norm gelden is soms wel storend’, ‘Soms een – ergerlijke - overvloed aan Antwerpse dialecten’, ‘Te Brabants/Antwerps georiënteerd’, ‘de Vlaamse casts ... het zijn altijd dezelfde mensen (uit Antwerpen)’, ‘geen spel met taalvariatie vaak Antwerps’. Iets meer dan de helft van de Belgische respondenten (54%) vond dat kinderen ‘voldoende’ aan de eigen variëteit worden blootgesteld. 43% van de respondenten is het hier evenwel niet mee eens en gaf aan dat ze het gebruik van de eigen variëteit in het media-aanbod ‘(veel) te weinig’ vonden (zie Grafiek 4). Dit hangt ook af van de aanbieders. Zo schreef een respondent: ‘Dat kies je toch zelf, puur Hollandse series tonen we niet aan onze kinderen’. Een aantal respondenten gaf ook aan dat hun kinderen voornamelijk naar Ketnet kijken.

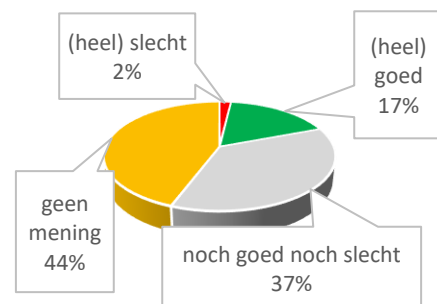
Grafiek 4: De mate waarin het kind in België aan het Belgisch-Nederlands wordt blootgesteld (n=170)

Grafiek 5: Wat vinden de Nederlandse respondenten van het gebruik van het Nederlands-Nederlands in het aanbod (n=52)

slecht’ (zie Grafiek 6). Wat vinden ze dan concreet goed? Ook hier werd naar taaldiversiteit verwezen: ‘Het is goed voor een kind om kennis te maken met de diversiteit van de Nederlandse taal. Dus ook Vlaams.’, ‘Kinderen leren zo dat er taaldiversiteit is en dat dat geen kwaad kan. Ook leren ze zo hopelijk niet dat hun taal superieur is (dit geldt vooral voor Nederlandse kinderen).’, ‘Het is denk ik goed voor een kind om verschillende soorten taal te leren om te begrijpen dat we allemaal anders praten maar niet heel anders zijn’. Interessant is wel dat 46% van de Nederlandse respondenten aangaf dat de kinderen in Nederland voldoende aan het Belgisch-Nederlands werden blootgesteld in het media-aanbod voor kinderen. Maar een even groot percentage gaf opnieuw aan hierover geen mening te hebben.

Het zal niet verbazen dat de meerderheid van de Nederlandse respondenten (83%) vond dat kinderen voldoende aan het Nederlands-Nederlands werden blootgesteld. Van hen gaf overigens 60% aan dat het gebruik van het Nederlands-Nederlands ‘(heel) goed’ was (zie Grafiek 5). Bij de vraag wat ze van het gebruik van Belgisch-Nederlands in het aanbod voor kinderen vonden, gaf 44% aan er geen mening over te hebben en 37% vond het noch goed noch slecht. 17% vond het ‘(heel) goed’ en slechts één respondent vond het ‘(heel) slecht’ (zie Grafiek 6).

Grafiek 6: Wat vinden de Nederlandse respondenten van het gebruik van het Belgisch-Nederlands in het aanbod (n=52)

Er werd ook expliciet gevraagd of de ouders het belangrijk vonden dat de kinderen de eigen variëteit van het Nederlands in het televisieaanbod te horen kregen. Dit bleek voor de meerderheid (86%) van de Belgische respondenten het geval en bij de

Nederlandse respondenten was dit niet anders. Hoewel hier het percentage wel wat lager lag: 73%. Toch is het niet zo dat ze een bepaalde aanbieder zouden verbieden wanneer die naar hun mening onvoldoende programma's in de eigen variëteit zou aanbieden. Op deze vraag antwoordde slechts 22% van de Belgische en 12% van de Nederlandse respondenten dat ze zo ver zouden gaan.

De respondenten werd ook gevraagd wat ze ervan zouden vinden wanneer er uitsluitend programma's in het Nederlands-Nederlands of Belgisch-Nederlands beschikbaar zouden zijn. Hier valt het op dat de overgrote meerderheid van de Belgische respondenten (83%) aangaf het '(heel) slecht' te vinden indien er enkel programma's in het Nederlands-Nederlands beschikbaar zouden zijn. Indien er uitsluitend programma's in het Belgisch-Nederlands beschikbaar zouden zijn, lijken de Belgische respondenten alweer meer verdeeld te zijn: 37% vond het 'goed' tot 'heel goed', 33% vond het 'slecht' tot 'heel slecht' en 29% vond het 'noch goed noch slecht'. Opmerkelijk is dat slechts 11% van de Nederlandse respondenten het '(heel) goed' zou vinden indien er uitsluitend programma's in het Nederlands-Nederlands beschikbaar zouden zijn. Bijna de helft van hen (44%) gaf aan het 'slecht' tot 'heel slecht' te vinden. Uit de commentaren blijkt dat een aantal respondenten de vraag zo geïnterpreteerd had dat er geen anderstalige programma's meer met ondertitels aangeboden zouden worden. In de andere commentaren werd wel naar het belang van taaldiversiteit in het Nederlands verwezen en een respondent omschreef het als volgt 'Ik zou het zonden <sic> vinden. De rijkheid van onze taal komt mooi naar voren als ook andere varianten aangeboden worden, met hun eigen uitdrukkingen, zegswijzen en bijbehorende tongval.' 42% vond het 'noch goed noch slecht'. Maar bij de vraag wat ze ervan zouden vinden indien er enkel programma's in het Belgisch-Nederlands beschikbaar zouden zijn, vond geen enkele Nederlandse respondent dit een goed idee, 73% vond het '(heel) slecht' en 25% 'noch goed noch slecht'.

Algemene bevindingen

De Belgische dubbingsector maakt zich ernstig zorgen over zijn toekomst omdat er al een tijdje minder naar het Belgisch-Nederlands gedubd wordt. Een deel van de Belgische respondenten merkte ook op dat kinderen '(veel) te weinig' aan de Belgisch-Nederlandse taalvariëteit werden blootgesteld. Dat dit toch minder dan de helft van de respondenten is, ligt waarschijnlijk aan het feit dat Ketnet nog steeds een sterke positie heeft als favoriete kindzender. In het aanbod van Ketnet is minder Nederlands-Nederlands te horen dan in het aanbod van de internationale aanbieders. Het gebruik van de eigen taalvariëteit vonden zowel de Nederlandse als de Belgische respondenten belangrijk. Als ze verplicht worden een top drie samen te stellen, valt het ook op dat de meerderheid van de respondenten op de eerste plaats programma's in de eigen taalvariëteit (lokale producties of gedubde buitenlandse producties) plaatsten en op de tweede plaats programma's waarin zowel de eigen taalvariëteit als de andere nationale taalvariëteit gebruikt wordt. Pas op de derde plaats kwamen dan lokale producties of gedubde buitenlandse producties waarin uitsluitend de andere nationale taalvariëteit te horen is.

Producties waarin zowel Belgisch-Nederlands als Nederlands-Nederlands gebruikt wordt, worden 'hybride' producties genoemd. Vooral de Belgische respondenten leken enthousiast te zijn over deze producties: 69% gaf aan deze 'goed' tot 'heel goed' te

vinden. Bij de Nederlandse respondenten bedroeg dit percentage 54%. Toch moet er meer onderzoek gedaan worden naar deze hybride versies. Zo valt het op dat met name de Belgische stemmen in deze producties meestal ondervertegenwoordigd zijn. Ook wordt in de scripts van deze producties veelal gestreefd naar een zo ‘landneutraal’ mogelijk Nederlands waarin typisch Belgisch of Nederlands-Nederlandse woordenschat vermeden wordt. Maar de standaardtaaluitspraak uit beide landen is wel degelijk te horen in deze producties. Dit is overigens ook het geval in tekenfilmseries die in het Belgisch-Nederlands gedubd worden: het gebruik van gemarkeerde Belgisch-Nederlandse woordenschat wordt hierin meestal vermeden net als regionale accenten. Hierin verschillen tekenfilmseries van tekenfilms waarin vaak verschillende regionale variëteiten gebruikt worden. Toch merkte een aantal Belgische respondenten op dat voornamelijk Antwerps gebruikt wordt en andere regionale Belgisch-Nederlandse variëteiten nauwelijks aan bod komen. In die zin is de Belgisch-Nederlandse versie van de [remake van de Fabeltjeskrant](#) vernieuwend, omdat in deze serie bijvoorbeeld West-Vlaamse accenten te horen zijn.

Niettemin lijken de ouders of meekijkende volwassenen in beide landen ook voorstander te zijn van voldoende taalvariatie op vlak van de nationale variëteiten in het kinderaanbod. Internationale contentaanbieders lijken onvoldoende op de hoogte te zijn van de taalsituatie in de landen die ze willen bedienen. Ze lijken ervan uit te gaan dat in het hele taalgebied content in het Nederlands-Nederlandse volstaat. Uit de reacties van de Nederlandse respondenten bleek ook dat er nauwelijks iemand problemen had met het gebruik van het Belgisch-Nederlands. In tegendeel, een aantal Nederlandse respondenten vond het gebruik van het Belgisch-Nederlands in het aanbod voor Nederlandse kinderen zelfs belangrijk. Hiervan getuige ook dit pleidooi van een Nederlandse respondent ‘Ik ben een sterk voorstander van meer ruimte geven aan Belgisch-Nederlands in Nederlandse programma’s. We moeten hier leren ophouden zo denigrerend te doen over BE-NL en daartoe helpt het als kinderen op positieve manier worden blootgesteld aan BE-NL (dus dat niet de slechterikken <sic> altijd maar BE-NL spreken bijvoorbeeld)’. Hoewel een aantal Belgische ouders zich zorgen maakte over het feit dat hun kinderen het Nederlands-Nederlands uit het kinderaanbod overnemen, gaven verschillende Belgische respondenten ook wel aan dat ze het Nederlands-Nederlands in het aanbod net een verrijking vonden.

Referenties

CIM (2021). CIM TV Marktaandeelen 2020. Geraadpleegd op 7 maart 2021 via <https://www.cim.be/nl/televisie/openbare-resultaten>.

De Ridder, R. (2019). ‘Het is verrukkelijk’. Hoe audiovisuele vertalers het heft in eigen handen kunnennemen. *Filter. Tijdschrift over Vertalen*. 26(4), pp.21-28.

De Ridder, R. (2020). Linguistic diversity in audiovisual media for children in Belgium and Austria. In: R. Muhr and J. Thomas, eds, *Pluricentric Theory beyond Dominance and Non-dominance*. Graz/Berlin: PCL-PRESS, pp. 121-136.

Reglindis De Ridder is docent Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de Universiteit van Stockholm.

e-mail: reglindis.deridder@nederlandska.su.se